আচ্ছন্ন

মোৰ বুকু কঁপি উঠিল, মই দেখিলোঁ বাৰাণ্ডাৰ আধা পোহৰত দুখন বেতৰ চকীত দুজন বয়সস্থ মানুহ বহি আছে, ধুতি আৰু গেঞ্জি পিন্ধা, এজনৰ মূৰ সম্ভৱতঃ তপা, তাৰপৰা অলপ পোহৰ ছিটিকি পৰিছে। অন্য সময়ত দৃশ্যটোৱে মোৰ মনত কৌতুকৰ উদ্ৰেক কৰিলেহেঁতেন, মই এটা ধেমেলীয়া গল্পৰ হাঁহি উদ্ৰেক কৰা চৰিত্ৰ এটা সৃষ্টি কৰাৰ কথা ভাবিলোঁহেঁতেন। তপা মানুহজন সম্ভৱতঃ তাইৰ দেউতাক, মুখখন মই মনিব নোৱাৰিলোঁ। বহুদিনৰ পাছত কাশীৰপৰা ঘৰলৈ আহিছে, হয়তো মুখৰ চেহেৰাও বদলিছে, কিন্তু খুব সম্ভৱতঃ তাইৰ দেউতাক। তেওঁলোকে কাশীৰ ভাৰাঘৰৰ অসুবিধাৰ বিষয়ে কথা পাতিছে, তেওঁলোকে মোৰ পিনে মন নিদিলে। স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে মোৰ হাতখন মোৰ জেপৰ কলমটোলৈ গ'ল, মোৰ মনত খেলালে যে এই কথোপকথনৰ টুকুৰা কিছুমান লৰালৰিকৈ টুকি থোৱা উচিত—অতি ইন্টাৰেষ্টিং আলাপ আৰু প্ৰকাশভঙ্গী, কেতিয়াবা কোনো এটা গল্পৰ ভিতৰত সুমুৱাই দিব পৰা যাব। মই জানো এইটো কাম মই এতিয়া নকৰোঁ, মোৰ মনত এটা নজনা আশংকা আৰু মোৰ চিন্তাবোৰ বিক্ষিপ্ত, তথাপি মই কেইমুহূৰ্তমান জেপৰ কলমটোত হাত দি তেওঁলোকৰ কথা-বাৰ্তা শুনিলোঁ আৰু তেওঁলোকৰ মনোযোগ আকৰ্ষণ কৰিবৰ চেষ্টা কৰিলোঁ, মোৰ ধাৰণা হ'ল এই বাৰাণ্ডাখনত এয়ে মোৰ শেষ উপস্থিতি, এই আধা এন্ধাৰ মঞ্চখনেই আমাৰ সৰ্বশেষ দৃশ্য। তপা মানুহজনে মূৰ তুলি চালে আৰু সুধিলে কাক লাগে, তেওঁৰ কণ্ঠস্বৰো সম্ভৱতঃ সলনি হৈছে, তেওঁৰ মাত মই ধৰিব নোৱাৰিলোঁ।

মই সুধিলোঁ তাই ঘৰত আছে নেকি।

তপা মানুহজনে (খুব সম্ভৱতঃ তাইৰ দেউতাক, কাশীৰপৰা উভতি অহাৰ কথা আছিল,—মই আকৌ ভাবিলোঁ) ভিতৰৰ পিনে চাই মাতিলে, "হেৰা, এইপিনে কোনোবাই সৰুমাইক বিচাৰি আহিছে—" আৰু পুনৰ কাশীৰ ভাৰাঘৰৰ কথালৈ উভতি গ'ল। ভিতৰৰ দুৱাৰৰ পৰ্দাখন কঁপি উঠিল, মোৰ বুকু কঁপি উঠিল, বাৰাণ্ডাৰ লাইটটো জ্বলিল আৰু তাইৰ মাক ওলাই আহিল। এতিয়া মই বাৰাণ্ডাৰ মানুহ দুজন ভালকৈ চাব পৰা হ'লোঁ, বাৰাণ্ডাৰ পৰিৱেশটো এতিয়া মই লক্ষ্য কৰিব পৰা হ'লোঁ, আমাৰ মঞ্চসজ্জা এতিয়া পোহৰলৈ আহিল, কিন্তু মই সেইবোৰলৈ নাচালোঁ। মাকৰ মুখৰ পিনেও মই চাব নোৱাৰিলোঁ, মাকে কি পিন্ধিছে মোৰ চকুত নপৰিল, মই মাকৰ খালি ভৰি দুখনৰ পিনে চালোঁ। মই বুজিলোঁ মাকে মোৰ মুখখন চোৱাৰ চেষ্টা কৰিছে, কিন্তু মই তলমূৰ কৰিয়েই মোৰ প্ৰশ্নটোৰ পুনৰাবৃত্তি কৰিলোঁ, তাই ঘৰত আছে নেকি, মই ধৰিব পাৰিলোঁ মোৰ মাত কঁপিছে।

মাকে ক'লে যে নাই, তাই আৰু ডাঙৰ মাই দুয়ো ওলাই গৈছে।

মই থোকাথুকি মাতেৰে সুধিলোঁ ক'লৈ গৈছে, কেতিয়া আহিব।

মাকে ক'লে যে তাইহঁত কোনো এঠাইলৈ যাওঁ বুলি যোৱা নাই, এনেয়ে অলপ ওলাই গৈছে, কেতিয়া আহিব ঠিক নাই, আৰু মই ধৰিব পাৰিলোঁ মাকৰ মাতটোও অতি সূক্ষ্মভাৱে কঁপিছে। মাকে জানে আজি সন্ধিয়া মই অহাৰ কথা আছিল বুলি তাই জানে, তথাপি তাই ঘৰৰপৰা ওলাই গৈছে। মাক অলপ সময় মনে-মনে থাকিল। মই বুজিলোঁ মাকে কিদৰে শেষ শাৰীকেইটা ক'ব ঠিক কৰিব পৰা নাই। মই মাকৰ খালি ভৰি দুখনলৈ চাই অপেক্ষা কৰিলোঁ, তাৰপাছত শুনিলোঁ মাকে কৈছে, কালি খুব পুৱাই তাইহঁত যাবগৈ লাগিব। বস্তু-বাহানি ঠিক-ঠাক কৰি বান্ধিবলৈ এতিয়াও বাকী আছে, হয়তো সোনকালেই আহিব।

মই বুজিব পাৰিলোঁ যে অকস্মাৎ মোৰ মাতৰপৰা থোকাথুকি ভাবটো অন্তৰ্হিত হৈ গ'ল, মই নিজে-নিজে শুনিলোঁ মোৰ মাতটো পুনৰ মসৃণ আৰু কঁপনিমুক্ত, মই কৈছোঁ—অ', কালি খুব পুৱাই যাবগৈ? কালিয়েই যাবগৈ তেনেহ'লে?

মাকে ক'লে ঃ অ, খুব পুৱাই। তিনিটা-পঁচিছৰ ট্ৰেইন, পাণ্ডুৰপৰা চাৰিটা-পঁইতাল্লিছত জাহাজ।

মই কৈছোঁ ঃ অ', যিখনেৰে গ'লে মণিহাৰীঘাটত নদী পাৰ হ'ব লাগে। নৰ্থ-বেঙ্গ এক্সপ্ৰেছ।

মাকে ক'লে ঃ অ, সেইখনেই, বস্তু-বাহানি লৈ হেনো মণিহাৰীঘাট-চক্রিগলিঘাটৰ সেইছোৱাত বৰ অসুবিধা হয়।

মই কৈছোঁ ঃ অ, সঁচাকৈয়ে বৰ অসুবিধা হয়...বাৰু, মই এতিয়া যাওঁ তেনেহ'লে।

মাকে ক'লে ঃ বাৰু, তুমি আহিছিলা বুলি ক'ম বাৰু, আৰু আচৰিত হ'লোঁ, কেনেকৈ মোৰ মাতৰ কঁপনিটো মাকৰ মাতলৈ স্থানান্তৰিত হৈছে, সৰু ল'ৰাই কান্দি পেলাবলৈ আৰম্ভ কৰাৰ আগেয়ে তাৰ মাতত যেনেকুৱা এটা কঁপনি আহে। আৰু মই বুজিছোঁ যে এবাৰ মোৰ মুখখন চাবলৈ প্ৰচণ্ড উদ্বিগ্নতাত মাকৰ অসহ্য লাগি উঠিছে, কিন্তু অবিশ্বাস্য এটা অহঙ্কাৰে মোকো আড়ষ্ট কৰি পেলাইছে, মই বুজিছোঁ মোৰ মুখখন মই কেতিয়াও তাইৰ মাকক দেখুৱাব নোৱাৰোঁ। মই লৰালৰিকৈ ঘূৰিলোঁ, আৰু তেওঁলোকৰ পিনে পিঠি দি দ্ৰুতবেগে বাৰাণ্ডাৰপৰা নামি ৰাস্তালৈ আহিলোঁ, তাইহঁতৰ ঘৰটো চকুৰ বাহিৰ হৈ নোযোৱালৈকে মই কোনোপিনে নাচালোঁ, আৰু তেতিয়াহে মই ৰৈ গ'লোঁ। মই আচৰিত হ'লোঁ যে মই আচৰিত নহ'লোঁ যে চাৰিওপিনৰ শ-শ মানুহৰ অবৰ্ণনীয় অবিৰাম হৈ-চৈ হট্টগোল মোৰ কাণত প্ৰবেশ নকৰিলে, মোৰ ধাৰণা হ'ল মই যেন এটা 'ভেকুৱাম'ত আছোঁ, মোৰ চাৰিওপিনে এটা শূন্যতাৰ আবৰণ, যাৰ মাজেৰে মানুহৰ উচ্ছ্বসিত কথা-বাৰ্তা, মটৰৰ হৰ্ন, ৰিক্সাৰ ঘণ্টা, ফেৰিৱালাৰ চিৎকাৰ আৰু সৰু ল'ৰা-ছোৱালীবোৰৰ কলৰব প্ৰবেশ নকৰে। মই মাথোঁ বুজিব পাৰিলোঁ যে হাজাৰ-হাজাৰ মানুহ মোৰ সোঁৱে-বাওঁে আগে-পিছে মোৰ খোজৰ লগত কুণীয়াকৈ, মোৰ খোজৰ লগত সমান্তৰালকৈ পাৰ হৈ গৈছে, মোৰ গালত আৰু মোৰ কাণত কিছুমান বতাহৰ চাপ, কিছুমান ধূলি আৰু ধোঁৱা আৰু কিছুমান চকুৰ চাৱনি আৰু কিছুমান শব্দতৰঙ্গই অবিচ্ছিন্নভাৱে আঘাত কৰিছে—কিন্তু মই এইবোৰৰ অংশ নহওঁ, মই এটা বিচ্ছিন্ন জীৱ, মই এই উন্মত্ত সশব্দ ব্যস্ততাৰ সোঁমাজত বহুদূৰত খোজ কাঢ়িছোঁ। মই দেখিলোঁ যে তাইহঁতৰ ঘৰৰ বাৰাণ্ডাৰপৰা আমি আগেয়ে লক্ষ্য কৰা পেট্ৰ'ল-পাম্পটো আধুনিক হৈছে, এটা নতুন ধৰণৰ চেপেটা বাকচৰদৰে ঘৰ, আৰু তাৰ সন্মুখত আগতকৈ বহু বেছি বহু বিভিন্ন গাড়ী আহি থামিছে আৰু পেট্ৰল লৈছে, কিন্তু পোৰা পেট্ৰলৰ গোন্ধটো আগৰদৰেই আছে। পেট্ৰল-পাম্পটোৰ সিপাৰৰ 'আদৰ্শ ৰেষ্টুৰেন্ট'খন উঠি গৈছে, তৰকাৰীৰ বজাৰখনো উঠি গৈছে। তাৰ ঠাইত দেৱালেৰে আবৰা পাৰ্ক এখন হৈছে, তাৰ সোঁমাজত এটা লাইট জ্বলিছে, ভিতৰত বহুত মানুহ। জনসংখ্যা বহুত বাঢ়িছে, মই বুজিলোঁ, আৰু মই দেখিলোঁ যে মাদ্ৰাছাখনৰ সন্মুখৰ ফিল্ডত কিছুমান মানুহ জমা হৈছে, বাঁহ এডালৰপৰা এটা বাল্ব ওলমিছে আৰু বাঁহডালৰ গাত লাউডস্পীকাৰ এটা বন্ধা আছে, আৰু মাইক্ৰ'ফ'ন এটা হাতেৰে ধৰি এজন ডেকা মানুহে উত্তেজিতভাৱে কিবা বক্তৃতা দিছে, তেওঁৰ মুখখন ডেকা বুলগানিনৰ মুখৰদৰে; আৰু মোৰ মনত মুহূৰ্তৰ বাবে খেলাই গ'ল, তেওঁ কি পৰিয়াল-পৰিকল্পনাৰ বিষয়ে কৈছে? মই ঘূৰি অভাৰব্ৰীজখনৰ পিনলৈ আহিলোঁ। আজি প্ৰথমবাৰৰ কাৰণে লক্ষ্য কৰিলোঁ কেইবাখনো সৰু-সৰু পাণৰ দোকান কাঠফুলাৰদৰে গজি উঠিছে, ৰঙা ক্ৰছ অঁকা এখন ফাৰ্মাচী, 'মিনাৰ্ভা ফিল্ম ডিষ্ট্ৰিবিউটৰ্ছ', এখন বাদ্যযন্ত্ৰৰ দোকান, তাৰ ভিতৰৰপৰা এটা তবলাত হাতুৰি মৰাৰ শব্দ আহিছে, আৰু এখন একেবাৰে চিক্‌চিকিয়া নতুন চাহৰ দোকান, তাৰ নাম 'অবাক জলপান', সম্ভৱতঃ বঙালী দোকান, আৰু মই দেখিলোঁ দোকানখনৰ খিৰিকিত বৈয়ামবোৰত গজা আৰু থালবোৰত স্তূপ-স্তূপ জিলাপী সজোৱা আছে। মোৰ মনত পৰিল তাই কৈছিল, "তোমাৰ যে কথাবোৰ ইমান পাকলগা, ইমান জিলাপীৰ পেঁচ"; আৰু মই আগুৱাই গৈ অভাৰব্ৰীজখনৰ ৰেলিঙত ধৰি মাদ্ৰাছাখনৰ দক্ষিণ ফাললৈ চালোঁ, দেখিলোঁ দিনৰ মাদ্ৰাছাখনত ৰাতি এটা নাইট স্কুল হৈছে, তাৰ কোঠাবোৰত ক্লাছ চলিছে।

অভাৰব্ৰীজখনেৰে মটৰ, ৰিক্সা, মানুহ আৰু গৰু অহা-যোৱা কৰিছে অনৰ্গল, ব্ৰীজখনৰ তলেৰে ইঞ্জিন এটাই শ্বাণ্টিং কৰিছে, কিছুমান ডেকা ল'ৰাই ৰেলিঙত বহি চিগাৰেট খাইছে; আৰু একেবাৰে কাষতে মাদ্ৰাছাখনৰ—নহয়, নাইট স্কুলটোৰ ক্লাছ এটাত মই দেখিলোঁ মাষ্টৰে ব'ৰ্ডত জ্যামিতিৰ ছবি আঁকিছে। ডেস্কবোৰত ল'ৰা ভৰ্তি, কিন্তু বেছিভাগেই বাহিৰৰ পিনে চাইছে, পিছপিনৰ বেঞ্চিত দুটামানে টোপনিয়াইছে বা কটাকটি খেলিছে। মই অন্যমনস্কভাৱে জেপত খেপিয়াই-খেপিয়াই চিগাৰেটৰ পেকেটটো পালোঁ আৰু চিগাৰেট এটা জ্বলাই লৈ ব'ৰ্ডৰ জ্যামিতিৰ ছবিখন ব্ৰীজখনৰপৰাই বুজিবৰ চেষ্টা কৰিলোঁ। বহু সময় মই ছবিখন বুজিব নোৱাৰিলোঁ, মাষ্টৰজনৰ নম্ৰ অথচ ত্যক্ত মুখখনে মোক আকৃষ্ট কৰিলে বেছি। তেওঁৰ চৰিত্ৰ কেনেকুৱা হ'ব মই ভাবিলোঁ আৰু মোৰ অজ্ঞতাসাৰেই তেওঁক কেন্দ্ৰ কৰি মোৰ মনত গল্প এটাই গঢ় ল'ব ধৰিলে, আৰু মই মনোযোগ নিদিয়াকৈয়ে শুনিলোঁ মোৰ কাষেৰে চামে-চামে ভাষা পাৰ হৈ গ'ল—শান্ত আৰু উদ্ধত, উত্তেজিত আৰু কুণ্ঠিত, বিৰক্ত, কৌতূহলপূৰ্ণ, কাকুতিপূৰ্ণ, উল্লসিত, উদাত্ত, উৎকণ্ঠিত, অসমীয়া ভাষা, বঙালী ভাষা, হিন্দী, উৰ্দু, ইংৰাজী, ৰুমানিয়ান, অসমীয়া-ইংৰাজী, পাঞ্জাবী-ইংৰাজী, মাদ্ৰাজী-ইংৰাজী, আৰু এটা ভাষা মই ঠিক ধৰিব নোৱাৰিলোঁ, সম্ভৱতঃ তামিল বা তেলেগু। হঠাৎ মোৰ জ্যামিতিৰ মাষ্টৰৰ নিৰ্মীয়মান কাহিনীটোৰ গতি বন্ধ হৈ গ'ল, মই প্ৰায় 'ইউৰেকা' বুলি চিঞৰি উঠিলোঁ, মই বুজিলোঁ যে ব'ৰ্ডৰ ছবিখনৰ প্ৰতিপাদ্য কথাটো হৈছে এয়ে যে বৃত্তাৰ্ধৰ কোণটো এক সমকোণৰ সমান। মই চঞ্চল হৈ উঠিলোঁ, মই বুজিলোঁ যে জ্যামিতিৰ মাষ্টৰৰ গল্পটো বিক্ষিপ্ত হৈ যাব ধৰিছে। মই স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে মোৰ জেপৰ কলমটোত হাত দিলোঁ, মোৰ মনত খেলালে গল্পটোৰ স্কে'ছবোৰ, গল্পটোৰ 'থীম্'টো পাহৰি যোৱাৰ আগেয়েই টুকি থ'ব লাগিব সদায় যেনেকৈ কৰি আহিছোঁ। এই সন্ধিয়াৰ এই সকলো ইতস্ততঃ ঘটনাৱলীৰ টুকুৰা-টুকুৰা অংশ, সকলো ক্ষিপ্ৰ প্ৰতিচ্ছাপ, সকলো দ্ৰুত ইম্প্ৰেছন,

সকলো টুকি থ'ব লাগিব, সকলোবোৰ মোৰ বিভিন্ন-বিভিন্ন গল্পত সোমাই যাব, সামঞ্জস্য পাব, হুবহু বৰ্ণিত হ'ব, ৰূপান্তৰিত হ'ব, পৰিৱৰ্তিত হ'ব, পৰিৱৰ্ধিত হ'ব, পৰিলক্ষিত হ'ব।

মই লৰালৰিকৈ ষ্টেশ্যনলৈ গ'লোঁ। প্লেটফৰ্মত অসংখ্য লেতেৰা দুৰ্গন্ধ মানুহ কুকুৰ-মেকুৰী-বাকচ-বিছনা-লোটা-ঘটিৰ লগত কুণ্ডলীকৃত হৈ শুই আছে, আৰু অসংখ্য মানুহৰ হট্টগোল, কিন্তু এই দৃশ্যবোৰ আৰু শব্দবোৰ মোৰ মনত মুদ্ৰিত নহ'ল। মই দেখিলোঁ সন্মুখত এন্‌কোৱাৰী অফিচ, মই আগুৱাই গ'লোঁ আৰু সুধিলোঁ পুৱাৰ নৰ্থ-বেঙ্গ এক্সপ্ৰেছৰ কানেক্টিং ট্ৰেইনখন কেতিয়া এৰে, আৰু তেওঁলোকে ক'লে যে সেই ট্ৰেইনখন পুৱা তিনিটা পঁচিছত এৰে, চাৰিটাত পাণ্ডু পায়। এই খবৰটোৰ মোৰ কোনো প্ৰয়োজন নাই, এই খবৰখিনিৰে মই কি কৰিম বুজি নাপালোঁ (কোনো এটা গল্পত ব্যৱহাৰ কৰাৰ বাহিৰে), আৰু মই ঘুমন্ত মানুহবোৰৰ মাজে-মাজে ডেও দি-দি চিৰিৰে ওপৰলৈ উঠি গ'লোঁ আৰু জালৰ দুৱাৰখন ঠেলি ৰিফ্ৰেছমেন্ট ৰুমটোৰ ভিতৰত সোমালোঁ। ভোজনৰত মানুহবোৰৰ মুখবোৰ মই মনিব নোৱাৰিলোঁ, চিনাকি বয়টো আগবাঢ়ি আহিল দেখিলোঁ, আৰু দেখিলোঁ কাণত দুল পিন্ধা মিঠা মুখৰ শকত ছোৱালীজনী আৰু কেঁকোৰা চুলিৰে পাতল ডেকা ল'ৰাজন আজিও একেলগে বেলেগে এখন নিৰল টেবুলত বহি আছে, সিহঁতক ইয়াত প্ৰায়ে দেখোঁ—ভাল ঠাইডোখৰেই সিহঁতে আৱিষ্কাৰ কৰিছে!—আৰু লগে-লগে সিহঁত দুটাক কেন্দ্ৰ কৰি গঢ় ল'ব খোজা গল্পটোৱে এটা ৰূঢ় আঘাত পালে, মোৰ ধাৰণা হ'ল আজিনো সিহঁত ইয়ালৈ কিয় আহিছে, আজিৰ সন্ধিয়াটো নাহিলেই নহ'লহেঁতেন নে? ছোৱালীজনী কটন কলেজত পঢ়ে নে ইউনিভাৰ্ছিটীত পঢ়ে, কেইবাদিনো ভাবিছোঁ, (ল'ৰাটোৰ কথা মই প্ৰায় একোৱেই ভবা নাই), আৰু আজিও ক্ষন্তেকৰ বাবে মোৰ মনত খেলাই গ'ল ছোৱালীজনী কটনত পঢ়ে নে ইউনিভাৰ্ছিটীত পঢ়ে? শুনিলোঁ বয়টোৱে কৈছে—

ওমলেট দিম?

ওমলেট? ওমলেট? নাই - নাই, আজি ওমলেট নালাগে, শুদা চাহ, শুদা চাহ।

মই বহি পৰিলোঁ শূন্য টেবুল এখনত, স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে চিগাৰেট এটা জ্বলালোঁ, আৰু স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে মোৰ হাতখনে জেপৰপৰা কলমটো উলিয়াই আনিলে। অইন জেপবোৰত খেপিয়াই-খেপিয়াই কিছুমান কাগজ উলিয়াই আনিলোঁ, দুই-এখন চিঠি, এখন নোটবুক, এখন বেঙ্কৰ চেক, এখন লাইটৰ বিল, কিছুমান বগা কাগজ, আৰু চিঠিবোৰ আৰু লাইটৰ বিলখন মই ফালি পেলালোঁ, আজি ইহঁতেই বেড-লাক্ ঘটাইছে, মই ভাবিলোঁ, আৰু টুকুৰাবোৰ এখন ট্ৰেত পেলাই দিলোঁ। দেখিলোঁ ছোৱালীজনীয়ে মাজে-মাজে চাইছে, কিন্তু মই মূৰ তল কৰি লিখিব আৰম্ভ কৰিলোঁ। মই লিখিলোঁ যে আজি সন্ধিয়া মোৰ জীৱনৰ এটা অংশ, মোৰ অস্তিত্বৰ এটা অংগ ধ্বংস হৈ গ'ল, হেৰাই গ'ল, নিশ্চিহ্ন হৈ গ'ল। এটা অবৰ্ণনীয় ক্ষতি। আৰু মই লিখিলোঁ যে অবৰ্ণনীয় শূন্যতাই মোক আচ্ছন্ন কৰি পেলালে, আৰু মই লিখিলোঁ যে মোৰ অন্তৰ বিদীৰ্ণ হৈ গ'ল, যেন কোনোবাই মোৰ বুকুত ছুৰি এখন সুমুৱাই তাতে এৰি নিদিলে, ছুৰিখন টানি বুকুৰপৰা বাহিৰ কৰি লৈ গ'ল। আৰু মই বুজিলোঁ যে এই শব্দকেইটাই একো নুবুজালে, একো প্ৰকাশ নকৰিলে, এই শব্দকেইটা পঢ়িলে মানুহে হাঁহিব, এইকেইটা শব্দ কাগজৰ ওপৰত কৃত্ৰিম, অন্তঃসাৰশূন্য, ইন্‌চিপিড্, অক্ষম—শব্দকেইটা মই খণ্ডতে কাটি পেলালোঁ। হাজাৰটা ঘটনা মোৰ মনত পৰিল, হাজাৰটা মুখভঙ্গী আৰু ভ্ৰূভঙ্গী মোৰ মনত পৰিল, হাজাৰ সংলাপ, হাজাৰ গল্পৰ খোৰাক, ঘৰ আৰু বাৰাণ্ডা আৰু পুৱা আৰু সন্ধিয়া আৰু ৰ'দ আৰু বৰষুণ আৰু বিনিদ্ৰ ৰাতি, হাজাৰখন মিলন আৰু বিচ্ছেদৰ নাটকৰ খোৰাক—আৰু এই সকলোবোৰ এৰি মই মাথোঁ কৈছোঁ যে আজি সন্ধিয়া মোৰ জীৱন শূন্য হৈ গ'ল, মোৰ অন্তৰ বিদীৰ্ণ হৈ গ'ল, আৰু মই বুজিছোঁ যে কোনেও সেই কথা বিশ্বাস নকৰে।

মোৰ চাহ ঠাণ্ডা হৈ গ'ল, মোৰ চিগাৰেট শেষ হৈ গ'ল, মই মোৰ কলমটোলৈ চালোঁ, কত চিঠি ই লিখিছে, কত মনৰ কথা, কত অনুভূতি কত সুন্দৰভাৱে কত সূক্ষ্মভাৱে প্ৰকাশ কৰিছে,...কিন্তু তাৰপাছত এটা প্ৰেৰণা আছিল, পটভূমিত এটা চালনাশক্তি আছিল, মই ভাবিলোঁ, কলমটো মোৰ হাতত চালিত হৈছিল মাত্ৰ। কলমটো এতিয়াও মোৰ হাতত আছে, কিন্তু তাৰ পিছপিনৰ চালনাশক্তি আজিৰপৰা আৰু নাই, তাৰ প্ৰেৰণা বিগত, আৰু আজিৰপৰা মোৰ সকলো লিখাৰপৰা এটা উপাদান কমি গ'ল, এটা জৈৱিক শক্তি কমি গ'ল, আৰু মই এই সৰল, তীব্ৰ সত্যটোকে প্ৰকাশ কৰিবলৈ এতিয়া অক্ষম যে মোৰ জীৱনৰ এটা অংশ খহি পৰিল, যে মোৰ অন্তৰ সঁচা-সঁচিকৈয়ে বিদীৰ্ণ হৈ গ'ল। মোৰ মনত পৰিল, আজি ৰাতি মই ৰেডিঅ'ৰ বাবে গল্প এটা আৰম্ভ কৰাৰ কথা আছিল, মই অকস্মাৎ বিপন্ন বোধ কৰিলোঁ, মই সন্ত্ৰস্ত হৈ উঠিলোঁ, মই বুজি নাপালোঁ গল্পটো আৰু মই কেনেকৈ আৰম্ভ কৰিম! বহুদিন আগেয়ে এদিন লিখিব আৰম্ভ কৰিছিলোঁ ম্লান আৰু কুণ্ঠিতগতি, তাৰপাছত মোৰ জীৱনলৈ আৰু মোৰ লিখনিলৈ আহিল প্ৰেৰণা আৰু তেজ, কিছুদিনৰ বাবে মোৰ কলমৰ মুখত ৰূপ আৰু ৰস আৰু গোন্ধ আৰু ঔজ্জ্বল্য, আৰু তাৰপাছত ক্ৰমে-ক্ৰমে স্তিমিত হৈ-হৈ আজি পুনৰ সকলো প্ৰায় নিশ্চল, মন্দগতি। মই দেখিলোঁ কাউন্টাৰৰ চছ্মা পিন্ধা মানুহজনে তলমূৰ কৰি বিল কাটিব ধৰিছে, তেওঁৰ মূৰৰ ওপৰত আলমাৰী এটাৰ ওপৰত এটা দীঘল ফুলদানীত এডাল দীঘল একক

ঠানি, তাত কিবা এবিধ ৰঙা ফুল, আৰু অকস্মাৎ মোৰ মনত পৰিল যে এখন জাপানী কবিতাৰ কিতাপৰ বেটুপাতত ঠিক এনেকুৱা এডাল ফুলৰ ঠানিৰ এখন ছবি দেখিছোঁ, লগে-লগে কিতাপখনৰপৰা হাইকু এটা মোৰ মনত পৰিল—

দূৰত আতচ-বাজী
জ্বলি উঠিল, নুমাই গ'ল,
তাৰপাছত আগৰদৰেই আন্ধাৰ...,

আৰু হাইকুটোৰ ওপৰত মই ক্ৰুদ্ধ হৈ উঠিলোঁ, মই বুজিলোঁ যে মোৰ অন্তৰ বিদীৰ্ণ হৈ গৈছে, কিন্তু মই সেই কথা ভাষাৰে প্ৰকাশ কৰিব পৰা নাই, মোৰ চেপি-চেপি কান্দোন আহিব খুজিলে, আৰু অবৰ্ণনীয় দুশ্চিন্তাই মোক আবৰি ধৰিলে, যে কেনেকৈ মই সেই কথা প্ৰকাশ কৰিম, কাগজলৈ সেই কথা মই কিদৰে আনিম, কিদৰে আনিম।

পুনৰ্বাৰ মই মাইক্ৰ'ফ'নৰ সন্মুখত বহিছোঁ, গল্প পঢ়িছোঁ, কথিকা পঢ়িছোঁ, গল্প পঢ়িছোঁ, কথিকা পঢ়িছোঁ, কাঁচৰ ভিতৰেৰে দেখিছোঁ তেওঁলোকে মোৰ গল্পটোৰ ৰেকৰ্ডিং কৰিছে, আৰু টেবুলখনৰ সেউজীয়া কাপোৰ, দেৱালৰ ৰঙা লাইট, ঘড়ী আৰু চাউণ্ডপ্ৰুফ্ দেৱালবোৰৰ ফুট-ফুট পেটাৰ্নটোৱে অৱশেষত মোৰ কণ্ঠত এটা গতি আনি দিছে। এঠাইত আহি মই ৰৈ গৈছোঁ, তাত লিখা আছে, "বন্দনাই কিন্তু কথাটো এবাৰ ভাবিও নাচালে", কিন্তু মই পঢ়িলোঁ, "বন্দনাৰ কিন্তু কথাটো মনতেই নপৰিল", তেনেকৈ বেছি ভাল হ'ব যেন লাগিছে, আৰু বাক্যটো শুধৰাই দিবলৈ মই স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে মোৰ জেপত হাত দিছোঁ, আৰু লগে-লগে মই বুজিব পাৰিছোঁ মোৰ মুখ বিবৰ্ণ হৈ গৈছে। কলমডাল জেপত নাই। কলমডাল ক'ত পৰিল? এৰি আহিলোঁ নেকি? মই পঢ়া বন্ধ কৰি ৰৈ গৈছোঁ। ঠক্-ঠক্কৈ তেওঁলোকে সিপিনৰপৰা কাঁচখনত টুকুৰিয়াইছে আৰু মোৰ পিনে অবাক হৈ চাইছে আৰু হাত দাঙি বেৰৰ ঘড়ীটোৰ পিনে ইঙ্গিত কৰিছে। মই আকৌ পঢ়িবলৈ আৰম্ভ কৰিছোঁ, কিন্তু মোৰ কণ্ঠৰপৰা গতি পুনৰ লোপ পাইছে, মই বিমূঢ়ৰদৰে পঢ়িছোঁ, কি পঢ়িছোঁ মই একো বুজা নাই আৰু মোৰ কাণত সোমোৱা নাই, কিবা এটা নিপিন্ধাকৈ চকীখনত বহি থকা যেন লাগিছে মোৰ। মই যন্ত্ৰচালিতৰদৰে দ্ৰুতবেগে পঢ়ি গৈছোঁ আৰু পঢ়া শেষ হোৱাৰ লগে-লগে হাতৰ কাগজকেইখিলা পেলাই দি চকীৰপৰা জাঁপ মাৰি উঠি পৰিছোঁ—

মই স্বপ্নাৱিষ্টৰদৰে মাছখোৱা পালোঁহি। মই আচৰিত হ'লোঁ যে মই আচৰিত নহ'লোঁ যে চাৰিওপিনৰ শ-শ মানুহৰ অবৰ্ণনীয় অবিৰাম হৈ-চৈ-হট্টগোল মোৰ কাণত প্ৰৱেশ নকৰিলে, মোৰ ধাৰণা হ'ল মই যেন এটা 'ভেকুৱাম'ত আছোঁ, মোৰ চাৰিওপিনে এটা শূন্যতাৰ আবৰণ, যাৰ মাজেৰে মানুহৰ উচ্ছ্বসিত কথা-বাৰ্তা, মটৰৰ হৰ্ন, ৰিক্সাৰ ঘণ্টা, ফেৰীৱালাৰ চিৎকাৰ আৰু সৰু ল'ৰা-ছোৱালীবোৰৰ কলৰৱ প্ৰৱেশ নকৰে। মই মাথোঁ বুজিব পাৰিলোঁ যে হাজাৰ-হাজাৰ মানুহ মোৰ সোঁৱে-বাৱেঁ-আগে-পিছে মোৰ খোজৰ লগত কুণীয়াকৈ মোৰ খোজৰ লগত সমান্তৰালকৈ পাৰ হৈ গৈছে, মোৰ গালত আৰু মোৰ কাণত কিছুমান বতাহৰ চাপ, কিছুমান ধূলি আৰু ধোঁৱা আৰু কিছুমান চকুৰ চাৱনি আৰু কিছুমান শব্দতৰঙ্গই অবিচ্ছিন্নভাৱে আঘাত কৰিছে—কিন্তু মই এইবোৰৰ অংশ নহওঁ, মই এটা বিচ্ছিন্ন জীৱ, মই এই উন্মত্ত সশব্দ ব্যস্ততাৰ সোঁমাজত বহুদূৰত খোজ কাঢ়িছোঁ। এটা অবৰ্ণনীয় ক্ষতি। এটা অপূৰণীয় ক্ষতি। মই বুজিলোঁ যে আজি সন্ধিয়া মোৰ জীৱনৰ এটা অংশ, মোৰ অস্তিত্বৰ এটা অংগ ধ্বংস হৈ গ'ল, হেৰাই গ'ল, নিশ্চিহ্ন হৈ গ'ল; ইস্কুলত পঢ়া দিনৰেপৰা কলমটো—এটা তাহানিৰ ক'লা ৰঙৰ 'কৃষ্ণা' কলম—মোৰ জেপে-জেপে ঘূৰিছে দিন আৰু ৰাতি দেশে-বিদেশে বছৰৰ পাছত বছৰ (কত নতুন দামী-দামী কলম মোৰ হাতলৈ আহিল; কত নতুন পাৰ্কাৰ আৰু বিচিত্ৰ কায়দা-কিটিপ খটোৱা মাৰ্কিন আৰু জাপানী কলম উপহাৰ পালোঁ, উপহাৰ দিলোঁ—কিন্তু মোৰ 'কৃষ্ণা' কলমডাল মই এৰিব নোৱাৰিলোঁ, মোৰ 'কৃষ্ণা'ৰ বাহিৰে আইন একোৱেই মোক সন্তুষ্টি দিব নোৱাৰিলে)—মই বুজিব পাৰিলোঁ যে মই আৰু লিখিব নোৱাৰিম, কাৰণ কলমডাল আৰু পোৱাৰ আশা নাই, গোটেই ৰেডিঅ' ষ্টেশ্যন বিচাৰি চলাথ কৰিছোঁ, য'লৈ-য'লৈ গৈছিলোঁ লুটিয়াই-বগৰাই বিচাৰিছোঁ, মই বুজি নাপালোঁ মই আৰু কেনেকৈ আগৰদৰে একেই ছন্দত জীৱন যাপন কৰিম, লিখিব নোৱাৰিলে মই আৰু কি লৈ থাকিম, মই বাৰু এতিয়া কি কৰিম, কি কৰিম!

মাছখোৱা বাছ ষ্টেশ্যনৰ বাছ আৰু ৰিক্সাবোৰৰ চাৰিওপিনে মই বিপন্নৰদৰে ঘূৰিব ধৰিলোঁ, মানুহবোৰৰ মুখবোৰ মই মাথোঁ অস্পষ্টভাৱে বুজিব পাৰিলোঁ, বিচিত্ৰ ৰকমৰ গোলমাল মোৰ কাণত নোসোমোৱাকৈয়ে মোৰ কাষেৰে পাৰ হৈ গ'ল। মই দেখিলোঁ ৰিক্সা থামিল আৰু যাত্ৰী নামিল, বাছৰ ঘণ্টা পৰিল, কুলিৰ লগত কোনোবাই কাজিয়া কৰিব আৰম্ভ কৰিলে, কোনোবাৰ হাতত এটা উগ্ৰগন্ধ মাছ, কাৰোবাৰ কেঁচুৱাই কান্দিছে, বিড়িৰ গোন্ধ, কোনোবাই সুহুৰিয়াইছে, পাণৰ দোকান আৰু চানাচুৰৱালা, বকো আৰু ধুপধৰাৰ বাছ আহিল, গোৱালপাৰা আৰু জালুকবাৰীৰ বাছ গ'ল। কিছুমান চিনাকি মুখ মোৰ পিনে অহা দেখিলোঁ, মই লৰালৰিকৈ মুখ ঘূৰাই বাহিৰলৈ খোজ ল'লোঁ, এটা আচৰিত শূন্যতাই মোক ভৰাই পেলালে। মোৰ ধাৰণা হ'ল ঠিক এনেকুৱা ক্ষতি এনেকুৱা শূন্যতা মই আগেয়েও অনুভৱ

কৰিছোঁ, এয়া আজি এটা নতুন অনুভূতি নহয়। মই নিজমনে নিম্নকণ্ঠে ক'লোঁ, "মই এতিয়া উঠিম, আৰু চহৰৰ ৰাস্তালৈ যাম, আৰু বহল ৰাজপথবোৰত মই তেওঁক বিচাৰিম, মোৰ অন্তৰে যাক ভাল পায় ঃ মই তেওঁক বিচাৰিলোঁ, কিন্তু মই তেওঁক নাপালোঁ। চহৰত ঘূৰি ফুৰা প্ৰহৰীয়ে মোক লগ পালে ঃ যাক মই ক'লোঁ, তুমি তেওঁক দেখিছানে, মোৰ অন্তৰে যাক ভাল পায় ?...কিন্তু মই তেওঁক বিচাৰি পালোঁ ঃ মই তেওঁক ধৰি ৰাখিলোঁ আৰু যাবলৈ নিদিলোঁ..." মই বুজিলোঁ যে মই মোৰ অজ্ঞাতসাৰে বাইবেলৰপৰা আওৰাইছোঁ, আৰু বুজিব পাৰিলোঁ মই দোকান এখনৰ খিৰিকিত হালধীয়া কিবা এবিধ বস্তু পাৰ হৈ গ'লোঁ, মই লৰালৰিকৈ দুখোজ উভতি গ'লোঁ, দেখিলোঁ এখন বিশুদ্ধ কিবা ভোজনালয়, ভিতৰত ৰিক্সাৱালা আৰু অইন কিছুমান মানুহে ভাত খাইছে, তাৰ খিৰিকিত মিঠাইৰ বৈয়াম, বৈয়ামবোৰত হালধীয়া-হালধীয়া গজা, কিন্তু থালবোৰত এখনো জিলাপী নাই।

মই বাছ ষ্টেশ্যনলৈ উভতি গ'লোঁ। আশ্বস্ত হৈ দেখিলোঁ চিনাকি মুখবোৰ অদৃশ্য হৈছে, আৰু মই বাছৰ অপেক্ষাত অনিশ্চয়ভাৱে চিগাৰেট এটা জ্বলাই হাত-ভগা চকী এখনত বহি পৰিলোঁ। হাজাৰটা ঘটনা মোৰ মনত পৰিল, কলমডালৰ লগত জড়িত হাজাৰটা পৰিস্থিতি, সি জন্ম দিয়া হাজাৰ সংলাপ, হাজাৰ গল্প লিখিবলৈ তাৰ অবিচল প্ৰস্তুতি, ঘৰ আৰু বাৰাণ্ডা আৰু পুৱা আৰু সন্ধিয়া আৰু চহৰ আৰু গাঁও আৰু নদী আৰু পাহাৰ আৰু ৰ'দ আৰু বৰষুণ আৰু হাজাৰ বিনিদ্ৰ ৰাতি, হাজাৰখন মিলন আৰু বিচ্ছেদৰ নাটকত তাৰ নীৰৱ উপস্থিতি, এই সকলোবোৰ মই বৰ্ণাব নোৱাৰিম, মই মাথোঁ ক'ব পাৰিম মোৰ জীৱনৰ এটা অংগ খহি পৰিল, এটা অংশ শূন্য হৈ গ'ল, এৰা, এটা জৈৱিক প্ৰেৰণা বিলুপ্ত হৈ গ'ল, আৰু মই বুজিছোঁ যে কোনেও সেই কথা বিশ্বাস নকৰে।

মই জেপৰপৰা কাগজ উলিয়াই আনিলোঁ, লগে-লগে স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে মোৰ হাতখনে কলমডাল বিচাৰি জেপলৈ গ'ল, আৰু মই চঁক্ খাই হাতখন কোঁচাই আনিলোঁ। বাছ আহিল আৰু বাছ গ'ল, যাত্ৰী উঠিল আৰু নামিল, মই হাত-ভগা চকীখনত কাগজৰ জাপ এটা লৈ বহি ৰ'লোঁ, কোনোবা আহি কাষতে বহিল, মাছৰ উগ্ৰ গোন্ধটো আকৌ নাকলৈ ভাহি আহিল, মোৰ জেপত বিচাৰি-বিচাৰি কাঠপেঞ্চিল এডাল পালোঁ, মই বুজিলোঁ যে মোৰ অন্তৰ বিদীৰ্ণ হৈ গৈছে, কিন্তু মই সেই কথা ভাষাৰে প্ৰকাশ কৰিব পৰা নাই, মোৰ চেপি-চেপি কান্দোন আহিব খুজিলে, আৰু অবৰ্ণনীয় দুশ্চিন্তাই মোক আচ্ছন্ন কৰি পেলালে, এই কথা কাগজলৈ মই কিদৰে আনিম, মোৰ এই ক্ষতি মই কেনেকৈ প্ৰকাশ কৰিম, মোৰ এই ক্ষতি মই কেনেকৈ প্ৰকাশ কৰিম।